

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, declarat de avocatul Artur Budăi, în numele inculpatei

*Șveț Aurelia XXXX născută la
XX XXXXXX XXXX, originară și locuitoare a
XXXXXX, XXXXXX, XXXXX cetățeană a R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 25.11.2016 – 16.01.2018,
instanța de apel: 16.02.2018 – 21.05.2018,
instanța de recurs: 13.08.2018 – 14.11.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 16 ianuarie 2018, Șveț Aurelia a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că Șveț A. se învinuiește că în perioada lunii februarie 2015, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în apartamentul nr. XX, din XXXXXX, XXXXXX, unde activa în calitate de menajeră, folosindu-se de lipsa proprietarilor, pe ascuns, prin acces liber, a sustras din locuința ce-i aparține cu drept de proprietate lui Bejan M., suma de 2000 euro, echivalentul a 42.620 lei și 21.305 lei, fiind învinuită că i-a cauzat părții vătămate Bejan M. un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 63.925 lei.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate or, nu a comis faptele ce i se impută.

Totodată, *probele administrate nu dovedesc că inculpata a sustras sumele de bani* invocate în această perioadă.

Astfel, acuzarea își fondează învinuirea pe declarațiile martorilor Bejan F., Certan R. și Tofan V., acestea nefiind confirmate prin alte probe pertinente, veridice și concludente ce ar dovedi direct și univoc faptul sustragerii banilor de către inculpată și *vinovăția acesteia în săvârșirea infracțiunii* incriminate.

Or, acuzarea nu a prezentat probe certe și pertinente care *să demonstreze că inculpata a comis furtul*.

Iar, nefiind prezentate probe incontestabile ale vinovăției inculpatei, aceasta urmează a fi achitată, pe motiv că *fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii*, ea nefiind vinovată de comiterea delictului imputat.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Botanica, Taisia Gonciar, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani, cu încasarea de la inculpată în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 4000 dolari SUA și a celui moral în mărime de 10.000 lei.

Apelanta a invocat că inculpata a declarat că nu a sustras banii, a scris recipisa deoarece se temea că partea vătămată va chema poliția.

Însă, cele relatate de inculpată au fost dezmințite prin probele administrate, și anume:

declarațiile martorului Bejan F., potrivit căror, de la soția sa a aflat că inculpata a sustras 2000 euro și o sumă mare în lei, însă nu cunoaște cu exactitate ce sumă. Or, însăși inculpata a recunoscut că a sustras banii și a promis că îi va întoarce în timp de jumătate de an. Totodată, aceasta a fost surprinsă în timpul sustragerii a sumei de aproximativ 105 lei din geantă. Recunoscând vina și întocmind recipisa prin care s-a obligat să restituie suma de 4000 dolari SUA, au decis să o ierte, având în vedere că lucra la ei de mult timp. Inculpata a recunoscut singură faptul sustragerii banilor, nefiind impusă de cineva or, nici el, nici copiii săi nu au exercitat presiune asupra acesteia.

Martorii Certan R. și Tofan V. au depus declarații analogice cu ale lui Bejan F.

În același timp, inculpata a confirmat că s-a adresat la inspectoratul de poliție privind faptul intimidării psihice pentru a întocmi recipisa prin care recunoaște sustragerea banilor, a primit răspuns la petiție, însă nu a contestat hotărârea prin care în cadrul controlului efectuat de către organul de urmărire penală, nu a fost demonstrat faptul influențării psihice din partea membrilor de familie Bejan or, inculpata tacit a fost de acord cu hotărârea emisă.

Pe lângă aceasta, vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate se confirmă și prin probele scrise, anexate la materialele cauzei penale, cum ar fi: avizul de testare Poligraf nr.34/12/1-R-4323 din 01.08.2016 prin care se confirmă că inculpata a depus declarații mincinoase în cadrul urmăririi penale; procesul-verbal de confruntare între martorul Certan R. și bănuita Șveț A.; procesul-verbal de confruntare între martorul Bejan F. și bănuita Șveț A., în cadrul căreia inculpata, fiind asistată de către avocat, nu a menționat că ar fi fost influențată psihic de către partea vătămată sau martori.

3. A declarat apel și partea vătămată Bejan M. solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la amendă.

Apelanta a indicat că inculpata, după săvârșirea infracțiunii, în momentul când a fost depistată că sustrage bani, a recunoscut vina și a scris o recipisă prin care s-a obligat să restituie suma sustrasă, pentru a nu fi înștiințate organele de poliție, ulterior, schimbându-și depozițiile și invocând că nu recunoaște vina.

Fiind testată cu testul Poligraf, a fost stabilit că aceasta a mințit, însă instanța de fond invocă că unica probă a acuzării sunt declarațiile părții vătămate, care nu au fost cercetate în instanța de fond.

Totodată, au fost ignorate și declarațiile martorilor Bejan F., Certan R. și Tofan V., care indică direct la săvârșirea infracțiunii incriminate de către inculpată.

Mai mult, partea vătămată a urmat un curs de reabilitare medicală, suportând consecințe nefaste asupra sănătății, generate de acțiunile inculpatei, ultima urmând să repare daunele morale cauzate părții vătămate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, apelurile au fost admise, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Șveț Aurelia a fost condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpată s-a încasat în beneficiul lui Bejan M. prejudiciul material în mărime de 2000 dolari SUA și 21.305 lei.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, eronat concluzionând că inculpata urmează a fi achitată pe motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a constatat că în perioada lunii februarie 2015, inculpata Șveț A., urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în apartamentul nr. XX, din XXXXXX, XXXXXX, unde activa în calitate de menajeră, folosindu-se de lipsa proprietarilor, pe ascuns, prin acces liber, a sustras din locuința ce-i aparține cu drept de proprietate lui Bejan M., suma de 2000 euro, echivalentul a 42.620 lei și 21.305 lei, cauzând părții vătămate Bejan M. o daună considerabilă, în sumă totală de 63.925 lei.

În instanța de apel, inculpata nu a recunoscut vina explicând că, începând cu anul 2003, a activat în calitate de menajeră la familia Bejan. A scris o recipisă

precum că a luat suma de 4000 dolari SUA și se obligă să-i întoarcă în timp de 6 luni, deoarece așa i-a cerut partea vătămată. Or, aceasta i-a spus că dacă va semna recipisa, o iartă și îi permite în continuare să muncească la ei, precum și că nu anunță poliția. A scris recipisa, a făcut ordine și a plecat acasă. Ulterior, telefonându-i părții vătămate pentru a o anunța că nu va mai lucra la ea, aceasta i-a spus că se va adresa la poliție. Nu a sustras careva sume de bani, cu toate că a făcut ordine și în baie, sub cadă. A scris recipisa, fiindu-i frică că partea vătămată va anunța poliția. Suma indicată în recipisă, rezultă din faptul că i-a comunicat părții vătămate că a cheltuit pentru plecarea fiicei sale în America, 4000 dolari SUA, însă nu i-a spus că a luat un credit la bancă. În timpul cât a lucrat la familia Bejan a primit bani prin transferuri bancare din Rusia și din SUA de la fiica sa. După ce a scris recipisa, urma să lucreze la familia Bejan și să restituie suma. A indicat în recipisă că a fost iertată, deoarece partea vătămată a insistat. Plângerea pe care a depus-o a fost examinată de Radu Albot, fiind anulată și considerată ca nefiind prezentată.

Cu toate că inculpata nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, aceasta a fost dovedită prin probele administrate.

Astfel, martorul Bejan F. a relatat în instanța de apel că inculpata a activat la ei în calitate de menajeră aproximativ 9 ani. La 29.10.2015, l-a telefonat soția sa și i-a spus că aceasta a sustras mai mulți bani din casă. Venind seara acasă, a văzut că soția și fiica sa discutau cu inculpata. A propus că dacă acesta a recunoscut vina, să fie iertată. Soția i-a spus că inculpata a recunoscut că a luat banii și a scris o recipisă prin care s-a obligat să-i restituie în decursul a 6 luni. După discuție, inculpata și-a continuat munca, apoi a plecat acasă. De la soția sa cunoaște că aceasta a sustras 2000 dolari SUA și o sumă mare în lei, bani care nu au fost recuperați. Inculpata a recunoscut că sustras banii și a promis că îi va întoarce în jumătate de an. Motivul discuției a servit faptul că a fost surprinsă în timp ce a sustras din geantă suma de aproximativ 105 lei. După ce a recunoscut vina, nefiind impusă de nimeni, a scris recipisa în care a indicat că va întoarce suma de 4000 dolari SUA, suma fiind apreciată de inculpată, iar soția a spus că o iartă, deoarece o cunoaște de mult timp. Soția a constatat lipsa banilor după semnele pe care le-a pus, acești bani fiind depistați la inculpată or, a pus în geantă suma de 100 lei, pe care, apoi, nu i-a mai găsit.

Martorul Certan R. în instanța de apel a comunicat că, în timpul discuției, inculpata, inițial nu a recunoscut că a luat banii, însă, când i-a spus că ea anunță poliția, imediat a spus că va întoarce banii, numai să nu cheme poliția. Apoi, a întrebând-o de ce a sustras banii, inculpata i-a spus că a fost nevoită și îi trebuiau bani s-o trimită pe fiica ei în SUA. Inculpata a întrebat ce sumă a fost sustrasă, iar mama ei i-a spus că cunoaște suma despre care merge vorba, atunci inculpata a scris pe foaie suma de 4000 dolari SUA, fiind de acord să lucreze mai departe la ei. A doua zi, mama sa i-a spus că inculpata a sustras 2000 dolari SUA și 21.000 lei, pe care îi păstra sub cadă, în baie. Or, când s-a întors din Italia, a numărat banii și a depistat lipsa a 2000 euro din suma de 13.000 euro și 21.000 lei și 130.000 lei pe care îi avea. Atunci, ea nu a comunicat nimănui despre acest lucru, pentru a nu

învinui inculpata neîntemeiat. Ulterior, pentru a o verifica pe acesta, a pus în portmoneu suma de 1000 lei, iar după ce a fost inculpata, lipseau 200 lei. În altă zi, după ce inculpata a făcut ordine în dormitor, au dispărut 105 lei. Astfel, fiind convinsă că anume ea sustrage banii, i-a spus despre asta. Inculpata nu a fost impusă să scrie recipisa, doar i-au spus că vor chema poliția, iar ea i-a rugat să nu cheme poliția, deoarece va întoarce banii. Suma din recipisă a apreciat-o inculpata or, ea știe cât a sustras și a scris cât a luat, mama sa spunându-i doar să indice suma pe care a furat-o.

Martorul Tofan V. în instanța de apel a declarat că cunoaște inculpata de aproximativ 6-7 ani, ea oferindu-le servicii de curățenie. A asistat la discuția dintre partea vătămată și inculpată. Discuția s-a purtat pe un ton normal, iar inculpata, inițial, a negat că ar fi sustras banii, ulterior a recunoscut vina și dat detalii. Aceasta le-a propus să soluționeze problema fără a apela la poliție. Discutând cu inculpata, aceasta a recunoscut că avea mai multe datorii și credite și că a luat banii pe rând, nu toată suma odată. Recipisa a fost scrisă de către inculpată.

Vinovăția inculpatei este dovedită și prin materialele scrise ale cauzei, cum ar fi și:

procesul-verbal de confruntare între martorul Certan R. și bănuita Șveț A., potrivit cărui părțile și-au menținut poziția expusă în declarații;

procesul-verbal de confruntare între martorul Bejan F. și bănuita Șveț A., prin care se confirmă că martorul nu a fost prezent la discuția dintre soția sa și inculpată, că cunoaște circumstanțele din spusele soției, după finisarea acestora; recipisa din 29.10.2015;

avizul de testare Poligraf nr. 34/12/I-R-4323 din 01.08.2016 prin care se confirmă că inculpata a depus declarații mincinoase în cadrul urmăririi penale;

scrisoarea de la BC „Victoriabank” SA din 01.11.2016 cu nr. 2644-B-16, potrivit căreia pe numele lui Șveț A. pe perioada 01.01.2011-01.01.2016 nu au fost identificate contracte de credit, însă la data de 07.09.2015 a primit transfer de 3000 ruble din Rusia;

scrisoarea de la BC „Mobiasbanca Groupe Societe Generale” SA cu nr. CI/06/2003 din 01.11.2016, potrivit căreia pe numele lui Șveț A. în perioada 01.01.2011-01.01.2016 nu au fost acordate credite de către bancă, însă la 27.10.2015 a primit transfer de 100 dolari SUA;

scrisoarea de la BC „Moldindconbank” SA cu nr. 14-6/5504 din 03.11.2016, conform căreia, pe numele lui Șveț A. în perioada 01.01.2011-01.01.2016 nu au fost acordate credite de către bancă, însă pe parcursul anului 2015 aceasta a primit trei transferuri din Rusia;

copia contractului de împrumut nr. N/SA/4471/8 din 11.03.2015, încheiat de Șveț A. cu ÎM „Credit Rapid” SRL, potrivit căruia prima a contractat un împrumut în sumă de 1095 dolari SUA;

copia contractului de împrumut nr. N/SA/4471/9 din 27.04.2015, încheiat de Șveț A. cu IM „Credit Rapid” SRL, potrivit căruia prima a contractat un împrumut în sumă de 575 dolari SUA;

copiile ordinelor de eliberare a numerarului nr. 20830512 din 30.03.2015 în sumă de 8900 lei și nr. 20938916 din 04.05.2015 în sumă de 18.000 lei, potrivit cărora se constată că anume în perioada contractării sumelor împrumutate au fost efectuate transferurile;

informația nr. 895/15 din 27.01.2017, eliberată de BC „Energbank” SA, potrivit căreia la data de 02.09.2015 în adresa lui Șveț A. a parvenit un transfer bănesc de la Șveț D. în sumă de 700 dolari SUA, iar la 14.09.2015 în sumă de 50 dolari SUA;

copia adeverinței nr. 12 din 01.02.2017, eliberată de SA „Supraten”, potrivit căreia Șveț L. în perioada anului 2015 a realizat venituri salariale în sumă totală de 71.444,25 lei.

Argumentele apărării referitor la nevinovăția inculpatei sunt nefondate, iar instanța de fond a dat o apreciere eronată situației de fapt constatate în cadrul cercetării judecătorești.

Or, instanța de fond a respins în totalitate probele acuzării, care cu certitudine confirmă comiterea faptei prejudiciabile și vinovăția inculpatei și greșit a ajuns la concluzia de achitare, pe motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, neprezentarea părții vătămate în ședința de judecată, din cauza vârstei înaintate și stării sănătății este motivată, acesta fiind diagnosticată cu tensiune arterială de gradul III, angină de efort, hipotiroidită, mielom multiplu cu afectarea coloanei vertebrale, oaselor craniene și coastelor stadiu II-A-B, fiind supusă la tratament cu preparate citostatice și imuno modulatori, analgezice opioide, care au efect de somnolență, pierdere de memorie retrogradă, cu afectarea aparatului locomotor și deficiență de deplasare.

Mai mult, martorii Bejan F., Certan R. și Tofan V. au confirmat că personal au discutat cu inculpata care inițial nu recunoștea vina, ulterior după ce i s-a comunicat că va fi chemată poliția, a recunoscut că a luat banii și a scris o recipisă.

Pe lângă aceasta, martorii au fost prezenți personal la momentul incidentului din 29.10.2015 și au văzut comportamentul inculpatei, au discutat cu ea, fiecare martor descriind evenimentele ce au avut loc, în ordine succesivă, declarații ce coroborează între ele, precum și cu celelalte probe ale acuzării și înscrisurile prezentate de apărare. Or, prima instanță neîntemeiat a respins declarațiile martorilor acuzării, pe motiv că cunosc despre incident doar din spusele părții vătămate.

În același timp, declarațiile martorilor Bejan F., Certan R. și Tofan V., oferite în instanța de apel sunt consecvente, corespund cu declarațiile date în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond și coroborează cu celelalte probe administrate, martorii fiind preveniți de răspunderea penală pentru darea declarațiilor intenționat false, fiind stabilit că acestea corespund adevărului.

Declarațiile martorilor apărării Florea A. și Savin A. nu prezintă contra probe celor invocate în învinuire și nu demonstrează nevinovăția inculpatei, ci doar comunică că inculpata nu a sustras nimic din casa acestora și îi oferă o caracterizare ca fiind o persoană responsabilă și de încredere. Or, aceste declarații

urmează a fi apreciate în vederea confirmării caracterizării pozitive a inculpatei, dar care nu demonstrează nevinovăția acesteia în comiterea infracțiunii de furt de la partea vătămată.

Astfel, obiectul material al infracțiunii de furt sunt bunurile sustrate - mijloace bănești în sumă de 2000 euro și 21.305 lei.

Infracțiunea de furt este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Or, inculpata a avut posibilitatea reală de a dispune de banii sustrași, care potrivit martorului Tofan V., din spusele părții vătămate, au fost sustrași treptat.

Depunerea plângerii de către partea vătămată la poliție la 31.10.2015, se datorează faptului că în urma discuției telefonice, inculpata i-a comunicat că nu va întoarce banii și că a fost impusă să semneze recipisa.

Conform declarațiilor martorului Certan R., incidentul a avut loc joi, iar sâmbătă mama sa a sunat-o și i-a zis că inculpata i-a spus că nu mai întoarce nimic, apoi părinții ei au plecat la poliție și au depus declarații. Crede că inculpata a fost consultată de cineva.

Potrivit celor declarate de către martorul Bejan F., după ce inculpata a scris recipisa, partea vătămată a iertat-o și nu intenționa să se adreseze la poliție, cu condiția că banii vor fi restituiți în decursul a 6 luni.

Prin urmare, sunt întemeiate argumentele acuzării că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că partea vătămată a avut încredere în sinceritatea inculpatei, pe motiv că din momentul depistării furtului nu a depus cerere la Inspectoratul de Poliție, crezând-o pe aceasta, care a scris recipisa și benevol a asigurat-o că va repara prejudiciul. Doar după ce inculpata a refuzat să restituie banii, partea vătămată, cu scopul de a-și recupera prejudiciu cauzat, a fost nevoită să declare despre comiterea furtului.

Conform declarațiilor inculpatei, partea vătămată i-a spus să scrie o recipisă. Ea a scris prima recipisă, pe care partea vătămată a rupt-o, apoi i-a dat altă foaie și a scris altă recipisă, precum că a luat 4000 dolari SUA și că se obligă să-i întoarcă în 6 luni, deoarece așa i-a spus partea vătămată. De asemenea, aceasta i-a spus că dacă scrie recipisa, o iartă pentru furtul banilor și o lasă mai departe să muncească la ei și nu se adresează la poliție. Prima recipisă pe care a scris-o, a rupt-o partea vătămată și i-a spus să scrie familia, numele, suma luată și să indice termenul în care va întoarce banii. În tot acest timp, trebuia să lucreze la ei și să restituie suma. În recipisă a indicat *am fost iertată*, la indicația părții vătămate. Aceasta a confirmat că făcea ordine în baie, sub cadă și sub dulăpioare, dar banii nu i-a sustras, iar recipisa a scris-o deoarece s-a speriat că partea vătămată va chema poliția.

Afirmația inculpatei că la 29.10.2015 a fost impusă să scrie recipisa și, sub presiune psihică, a scris că urmează să restituie datoria de 4000 dolari SUA, este neîntemeiată or, o persoană nevinovată nu ar întocmi o astfel de recipisă, prin care să recunoască o datorie inexistentă, în mărime de 4000 dolari, din moment ce este sigură de nevinovăția sa, iar din moment ce inculpata a recunoscut fapta și a fost de

acord să scrie o recipisă doar să nu fie chemată poliția la fața locului, este o dovadă indirectă a vinovăției inculpatei, care a dorit clarificarea situației fără implicarea colaboratorilor de poliție, acțiuni care nu sunt însoțite de o logică juridică, din moment ce inculpata se declară nevinovată.

Mai mult, nu poate fi reținută presiunea psihică din partea părții vătămate care este o doamnă aflată la vârsta de pensionare cu probleme de sănătate, iar constrângerea psihică a fost motivată de inculpată prin faptul că partea vătămată i-a comunicat că nu-i va permite să plece din bucătărie până nu va recunoaște că a sustras banii și până nu va semna recipisa.

Or, această afirmație a fost combătută prin declarațiile martorilor Certan R. și Tofan V. care au comunicat instanței că inițial inculpata nu recunoștea faptul sustragerii, iar ulterior pentru a nu fi chemată poliția, aceasta a recunoscut vina și a fost de acord să întocmească o recipisă. Totodată, careva presiune sau constrângere psihică nu a fost aplicată în privința inculpatei.

Martorul Certan R. a declarat că în timpul discuției cu mama sa, inculpata, inițial nu a recunoscut că a luat banii, însă, când i-a spus că ea anunță poliția, imediat a spus că va întoarce banii, numai să nu cheme poliția. Aceasta nu a fost impusă de nimeni să scrie recipisa, doar i-au spus că vor chema poliția. A rugat să nu fie chemată poliția, deoarece ea va întoarce banii. Nu a fost prezentă la momentul întocmirii recipisei.

Martorul Tofan V. a indicat că recipisa nu a fost scrisă în prezența sa, însă a fost prezent în momentul când inculpata a recunoscut vina. Inițial, aceasta a negat faptul sustragerii banilor, ulterior a dat mai multe detalii. Inculpata le-a propus să soluționeze problema, fără să cheme poliția. Ea, personal, a întocmit recipisa, fiind doar cu partea vătămată și nu crede că ultima ar fi putut să o constrângă.

Prin urmare, concluzia primei instanțe privind exercitarea presiunii psihice asupra inculpatei pentru a semna recipisa, este eronată, aceste afirmații nefiind dovedite prin probe, fiind o versiune de apărare, care a fost combătută prin probele administrate. Instanța neîntemeiat a concluzionat existența presiunii psihice din moment ce aceasta nu a fost constatată printr-un act procesual, inclusiv în temeiul plângerii depuse de către inculpată în acest sens.

Astfel, acuzarea corect a constatat că inculpata s-a adresat la Inspectoratul de poliție pe faptul intimidării psihice la întocmirea recipisei prin care a recunoscut faptul sustragerii banilor și a primit răspuns la petiție, iar în moment ce a luat cunoștință cu materialele cauzei penale nu a contestat hotărârea prin care s-a constatat că nu a fost demonstrat faptul influențării psihice din partea membrilor familiei Bejan, acesta tacit fiind de acord cu hotărârea emisă.

Totodată a fost confirmată și latura subiectivă a faptei incriminate, manifestată prin intenția directă a inculpatei de a sustrage banii pe ascuns, urmărind scopul de cupiditate. Or, conform declarațiilor martorului Bejan F., *inculpata a recunoscut într-un moment de slăbiciune că a sustras banii și a promis că va întoarce banii în jumătate de an*, iar martorul Certan R. a indicat că inculpata *i-a comunicat că nevoile au impus-o și că îi trebuiau bani ca s-o trimită pe fiica ei în Statele Unite*.

Pe lângă acesta, existența unor transferuri bănești din SUA și Federația Rusă pe numele inculpatei, nu confirmă că aceasta nu mai avea nevoie de bani pentru a-și achita împrumuturile contractate și că ea nu a sustras mijloacele bănești din casa părții vătămate.

Astfel, probele administrate, apreciate prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, demonstrează pe deplin și fără echivoc vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzare de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Codul penal, că inculpata a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu a restituit prejudiciul cauzat, că se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecată, nu este angajată oficial în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost constatate circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că reeducarea și corectarea ei este posibilă fără izolarea de societate, stabilindu-i o pedeapsă în limitele sancțiunii art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța a statuat că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a aceluiași cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată, urmează a încasa din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 2000 euro și 21.305 lei.

Or, nu este întemeiată solicitarea sumei de 4000 dolari SUA, din moment ce partea vătămată cât și soțul ei, precum și martorii din spusele părții vătămate, au declarat că, de fapt, au fost sustrate mijloace bănești în sumă de 3000 euro și 21.305 lei.

În acest sens, inculpata a explicat că indicarea sumei de 4000 dolari SUA în recipisă rezidă din faptul că fiica sa a plecat pe data de 18 mai 2015 în America, iar ea discutând cu partea vătămată, i-a comunicat despre suma de bani cheltuită pentru plecare, însă nu i-a spus că a luat credit din banca.

Pe lângă aceasta, cererea privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 10.000 lei este neîntemeiată or, însăși condamnarea inculpatei și obligarea la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune este în măsură să ofere o satisfacție morală părții vătămate.

5. Avocatul Artur Budăi a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că în instanța de apel nu au fost prezentate probe noi, veridice și concludente care ar demonstra vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate or, probele pe care și-a fondat concluzia instanța de apel contravin materialelor cauzei și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Totodată, instanța de apel s-a bazat, în exclusivitate, pe declarațiile părții vătămate făcute în cadrul urmăririi penale și ale martorilor, care sunt rude ale părții vătămate și în depozițiile făcute au susținut cele invocate de ultima.

Declarațiile părții vătămate nu sunt pertinente și concludente, nu corespund cerințelor art. 95 Cod penal și nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, fiind combătute prin celelalte probe administrate.

Acuzarea nu a verificat versiunea inculpatei invocată în plângerea depusă în aceeași zi la IP Botanica, prin care a solicitat întreprinderea măsurilor față de familia Bejan, care au impus-o să scrie recipisa prin care se obligă să achite suma de 4000 dolari ca datorie față de partea vătămată, nefiind prezentate probe incontestabile în combaterea versiunii inculpatei, precum și a probelor prezentate de apărare în vederea confirmării nevinovăției sale.

Instanța de apel nu a apreciat probele la justa valoare, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, punând la baza soluției adoptate doar declarațiile martorilor indirecti, care nici nu au fost prezenți, fiind omisă că aceste declarații contravin declarațiilor inculpatei, căreia i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO.

Mai mult, instanța de apel, dispunând de același probe administrate la faza de urmărire penală, aceleași declarații ale martorilor, le-a interpretat în favoarea acuzării, inculpata fiind recunoscută vinovată și condamnată de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod penal.

Decizia de condamnare nu conține o analiză amplă corespunzătoare a tuturor probelor puse la baza învinuirii, eronat fiind apreciat că acestea dovedesc vinovăția inculpatei.

Declarațiile martorilor acuzării sunt irelevante, aceștia fiind rude ale părții vătămate și fiind în contradicție depozițiile inculpatei prin care nu a recunoscut că a sustras banii din domiciliul unde activa în calitate de menajeră. Or, nu a fost demonstrată vinovăția inculpatei în sustragerea mijloacelor bănești, mai mult, nimeni nu a depistat sustragerea în flagrant a banilor de către inculpată și nici nu au fost depistate la ea sume mari de bani în valută sau lei, în ziua în care a fost impusă să scrie o recipisă de către membrii familiei Bejan, toate suspiciunile familiei Bejan referitor la sustragerea banilor fiind bazate pe bănuieli și presupuneri.

Pe lângă aceasta, exercitarea presiunii asupra inculpatei, rezultă și din faptul că în recipisă acesta a indicat suma de bani în dolari, deși partea vătămată a invocat că i-au fost sustrași euro și lei.

Deci, a fost dezbătută și versiunea părții vătămate că inculpata se afla în situația extremă de a fura din cauza situației financiare dificile, fiind prezentate recipise prin care familia Șveț a împrumutat bani și a primit mijloace bănești prin transfer de la rude de peste hotare, cât și certificatele de salariu ale soțului inculpatei.

Mai mult, partea vătămată nu a fost audiată în cadrul ședințelor de judecată pe motiv de boală, apărarea fiind lipsită de posibilitatea de a-i acorda întrebări care ar ajuta la demonstrarea vinovăției sau nevinovăției inculpatei. Nici în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată confruntarea dintre partea vătămată și inculpată, aceasta refuzând să se prezinte din motiv că nu-i permitea starea sănătății.

Or, prezumția nevinovăției a fost înlăturată în privința inculpatei prin faptul că acuzarea a fost în imposibilitate să prezinte probele pe care și-a întemeiat învinuirea, cu respectarea principiului contradictorialității, din care ar fi rezultat fapta incriminată inculpatei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. 6) și 8) Cod de procedură penală – nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul ordinar este fondat și pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede inclusiv temeiurile că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a deciziei contestate, care ar fi erorile de drept și esența circumstanțelor că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, că instanța ar fi admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Pe lângă aceasta, argumentele recurentul că *acuzarea a fost în imposibilitate să prezinte probele pe care și-a întemeiat învinuirea, cu respectarea principiului*

contradictorialității, din care ar fi rezultat fapta incriminată inculpatei, contravine solicitării de a fi ea achitată în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, că nu au fost întrunite elementele infracțiunii. Or, recurentul admite, astfel, că inculpata a comis fapta imputată dar unele elemente constitutive lipsesc, dar nespecificând și motivând care la concret (pct. 5. din decizie).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor ei infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile martorilor Bejan F., Certan R. și Tofan V., recipisa din 29.10.2015, avizul de testare Poligraf nr. 34/12/1-R-4323 din 01.08.2016 că inculpata a depus declarații mincinoase în cadrul urmăririi penale, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzare de daune în proporții considerabile (pct. 4. - 5. din decizie).

Pedeapsa a fost corect motivată, individualizată și aplicată inculpatei conform prevederilor legale, inclusiv cele din art. 61, 75 și 90 Cod de procedură penală.

Conform art. 414 alin. (1), (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică

declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Sub acest aspect se reține că, prescripțiile nominalizate au fost respectate de instanța de apel.

Astfel, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 02.04.2018 și 02.05.2018, în cadrul judecării apelurilor de pe rol, instanța de apel a audiat inculpata și martorii acuzării Bejan F., Certan R. și Tofan V. și a verificat probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, acțiuni consemnate în procesul-verbal nominalizat. Declarațiile martorilor vizați constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatei, ei confirmând circumstanțele invocate în învinuirea formulată inculpatei (*Vol. II, f.d. 27-41*).

Totodată, instanța de apel întemeiat a decis judecarea cauzei în absența părții vătămate, care a fost în imposibilitate motivată de a se prezenta în ședința de judecată, din cauza vârstei înaintate și a stării grave de sănătate, fapt confirmat prin certificatele medicale anexate la dosar, iar argumentele recurentului că *instanța de apel s-a bazat, în exclusivitate, pe declarațiile părții vătămate făcute în cadrul urmăririi penale...* sunt nefondate, or, potrivit părții descriptive a deciziei contestate și a procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel nu a invocat în calitate de probă declarațiile părții vătămate făcute în cadrul urmăririi penale (*pct. 4. din decizie, Vol. II, f.d. 38*).

Este neîntemeiat și argumentul recurentului că inculpata a fost constrânsă să scrie recipisa prin care a recunoscut faptul sustragerii banilor. Or, martorii au relatat că ea a reacționat astfel, inclusiv, la spusele părții vătămate că va anunța poliția, iar această acțiune nu reprezintă în sine o presiune, deoarece este un drept legal al părții vătămate. Mai mult, inculpata a relatat că s-a adresat la Inspectoratul de poliție pe faptul intimidării psihice la întocmirea recipisei și a primit un răspuns pe care nu l-a contestat, deci faptele pretinse de ea nu au fost legal confirmate.

În același timp, transferurile bănești din SUA și Federația Rusă pe numele inculpatei au fost apreciate în coroborare cu celelalte probe administrate pe caz, iar concluzia instanței de apel că acestea nu dezvinovătesc inculpata este legal întemeiată pe prescripțiile din art. 101 Cod de procedură penală.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o

acuzatie penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatei au fost întrunite elementele infracțiunii imputate, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Artur Budăi, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, în privința inculpatei Șveț Aurelia XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 decembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan